



WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

ZP-KNPS.431.6.41.2019.USZ

Wrocław, dnia 26 listopada 2019 r.

Pani
Magdalena Stefańska
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej
w Wałbrzychu

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 11, 12, 13 i 16 września 2019 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543 ze zm.) zespół kontrolerów: Urszula Szczebłowska – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki, kontroler, Agnieszka Kukuryka-Szymuś – inspektor wojewódzki, kontroler, przeprowadził kontrolę kompleksową w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałbrzychu, ul. Kilińskiego 1, 58-300 Wałbrzych z zakresu realizacji zadań gminy wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 11 września 2019 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 12 czerwca 2019 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na II półroczu 2019 r.

W okresie objętym kontrolą jednostką kierowały:

1. Pani Grażyna Urbańska zatrudniona na stanowisku Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu do dnia 27 września 2018 r.
2. Pani Magdalena Stefańska zatrudniona na stanowisku Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu od dnia 1 października 2018 r., która wcześniej,

tj. w okresie od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2018 r. pełniła funkcję Zastępcy Dyrektora MOPS w Wałbrzychu.

Za wykonywanie zadań w okresie do 27 września 2018 r. odpowiedzialność ponosi Pani Grażyna Urbańska, natomiast od 28 września 2018 r. Pani Magdalena Stefańska.

Podpisany w dniu 4 listopada 2019 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą o pomocy społecznej oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Z ustaleń wynika, że Gmina Wałbrzych realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych (pkt 12),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawiania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15),
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- udzielania pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a),

- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenia pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 7, 8, i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w zakresie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Ustalono, że Dyrektor Ośrodka posiada upoważnienie do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie art. 54 ust. 11 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1373 ze zm.).

Gmina Wałbrzych realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3a, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych specjalnych (pkt 1),
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki (pkt 3),
- opracowania i realizacji projektów socjalnych (pkt 3a),
- podejmowania innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym

mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (pkt 5).

Nie realizuje natomiast zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 dotyczącego przyznawania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze z uwagi, na brak wniosków o udzielenie pomocy w tej formie, co wynika ze złożonych wyjaśnień przez Dyrektora Ośrodka.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina Wałbrzych realizuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3, 5, 6 i 9 ustawy, które dotyczą:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 5)
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6),
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7 i 8 dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),

nie były realizowane, bowiem jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie wystąpiły potrzeby w tym zakresie.

W Gminie Wałbrzych realizowane było zadanie wskazane w art. 110 ust. 4 ustawy dotyczące koordynacji realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne (art. 110 ust. 5) z uwagi na brak potrzeb w tym zakresie, zapewnił jednak, że osobom zgłaszającym się pracownicy socjalni udzielali wszelkich informacji w tym zakresie.

W okresie objętym kontrolą Dyrektor Ośrodka nie kierował wniosków (z uwagi na ich

brak) o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy), jednakże pracownicy socjalni MOPS w Wałbrzychu udostępniali niezbędne druki i udzielali wszelkich informacji.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Dyrektor oraz Zastępcy Dyrektora MOPS w Wałbrzychu spełniają odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. posiadają wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ww. ustawy. W przypadku jednego pracownika zatrudnionego na stanowisku starszego specjalisty pracy socjalnej w trakcie kontroli ustalono, że nie posiada kwalifikacji do zajmowania tego stanowiska, bowiem posiada dyplom pracownika socjalnego, lecz nie legitymuje się specjalizacją II stopnia w zawodzie pracownik socjalny, natomiast ukończone studia wyższe zawodowe nie uprawniają do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 936 ze zm.) – starszym specjalistą pracy socjalnej może być osoba, która ukończyła studia wyższe nadające uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego zgodnie z ustawą o pomocy społecznej lub posiadająca dyplom pracownika socjalnego i specjalizację II stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

W związku z powyższym pracownik ten nie posiadał kwalifikacji do zajmowania stanowiska starszego specjalisty pracy socjalnej, jednakże mógł być zatrudniony na stanowisku pracownika socjalnego lub starszego pracownika socjalnego.

W trakcie kontroli Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu w złożonym wyjaśnieniu poinformował, że temu pracownikowi została zmieniona umowa o pracę w części dotyczącej zajmowanego stanowiska, tj. osoba ta została zatrudniona na stanowisku starszego pracownika socjalnego.

W przypadku drugiego pracownika również zatrudnionego na stanowisku starszego specjalisty pracy socjalnej ustalono, iż w 2010 r. ukończył studia wyższe magisterskie na kierunku pedagogika w zakresie pedagogika resocjalizacyjna oraz posiada dyplom pracownika socjalnego, jednakże nie legitymuje się specjalizacją II stopnia w zawodzie

pracownik socjalny. W aktach sprawy nie było suplementu do dyplomu ukończenia studiów wyższych magisterskich, z którego wynikałoby, że wykaz przedmiotów objętych nauczaniem był zgodny z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2008 r. w sprawie specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego realizowanej w szkołach wyższych (Dz. U. z 2008 r., Nr 27, poz. 158).

W oparciu o przedłożoną dokumentację w trakcie kontroli nie można było ustalić czy ukończone studia wyższe magisterskie uprawniają osobę do zajmowania stanowiska starszego specjalisty pracy socjalnej.

W dniu 13.11.2019 r. wpłynęło do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego wyjaśnienie, w którym Zastępca Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wałbrzychu stwierdza w oparciu o przedłożony przez pracownika indeks ukończonych studiów wyższych magisterskich na kierunku pedagogika w zakresie pedagogika resocjalizacyjna, że nie został zrealizowany obowiązek wymaganej liczby godzin przedmiotów oraz praktyk zawodowych w zakresie wskazanym w powyższym rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2008 r. W związku z powyższym ww. pracownik nie posiada stosownych uprawnień do zajmowania dotychczasowego stanowiska starszego specjalisty pracy socjalnej i z dniem 07.11.2019 r. została zmieniona umowa o pracę w części dotyczącej zajmowanego stanowiska tj. osoba ta wykonuje pracę na stanowisku starszego pracownika socjalnego.

W związku ze zmianą stanowisk pracy w powyższych sprawach odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł wynikający z art. 121 ust.3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni, zatrudnieni w MOPS, którzy świadczyli pracę socjalną. W aktach osobowych pracowników socjalnych terenowych znajdują się stosowne pisma o przyznaniu powyższego dodatku oraz przyjęte i podpisane zakresy czynności.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Wałbrzych zamieszkałą przez 102 444 mieszkańców, w tym 2 011 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 31.08.2019 r.).

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Wałbrzychu na dzień kontroli zatrudnionych było 60 terenowych pracowników socjalnych (60 etatów) w tym 3 pracowników na zastępstwo.

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”.

W przypadku MOPS w Wałbrzychu powyższe wskaźniki są spełnione.

W sprawdzonych sprawach dotyczących zasiłków okresowych, stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 4 T.B. Strona złożyła wniosek o przyznanie zasiłku okresowego w dniu 22.10.2018 r. ustalając sytuację dochodową nie uznano za dochód utracony zasiłku dla opiekuna, który ww. miała przyznany do dnia 17.09.2018 r. Ostatnie świadczenie za okres od 1.09.2018 r. do 17.09.2018 r. otrzymała w miesiącu wrześniu 2018 r. w wys. 294,61 zł. Pomimo tego Ośrodek nie przyjął sytuacji dochodowej z miesiąca złożenia wniosku, tj. października 2018 r, w którym Strona nie uzyskała żadnego dochodu, (z akt sprawy wynika, że pierwszy zasiłek dla bezrobotnych ww. otrzymała za okres 1-31.10.2018 r. w dniu 6.11.2018 r.). Decyzją Nr MOPS/4062/006078/2018 z dnia 5.11.2018 r. Ośrodek przyznał stronie zasiłek okresowy na okres od 1.10.2018 r. do 31.10.2018 r. w wys. 203,20 zł, zamiast w kwocie 350,50 zł.

Zgodnie z art 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony (...).

W sprawdzonych sprawach dotyczących zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 2 (A.P.) decyzja MOPS/206000/000002/2018 z dnia 4.09.2018 r. została doręczona Stronie w dniu 10.09.2018 r., tj. po wyznaczonym terminie realizacji świadczenia, który zgodnie z zapisem zawartym w decyzji o treści: „Wypłata realizowana na konto bankowe w dniu 2018/09/06” przypadał na dzień 6.09.2018 r.

Zgodnie z treścią art. 110 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. W podstawie prawnej skontrolowanej decyzji nie przywołano art. 108 § 1 k.p.a.,

który stanowi, że decyzji, od której służy odwołanie, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, (...) ze względu na (...) wyjątkowo ważny interes strony (...). W zaistniałej sytuacji przekazano do wypłaty świadczenie przed uprawomocnieniem się decyzji, a nawet przed jej doręczeniem. W aktach sprawy nie było postanowienia organu w przedmiocie nadania wydanej decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

W sprawdzonych sprawach dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawie nr 3 (S.K.) na wniosek z dnia 18.07.2018 r. decyzją Nr MOPS/4066/000192/2018 z dnia 1.08.2018 r. potwierdzono Stronie prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na okres od dnia 18.07.2018 r. do dnia 15.10.2018 r. Strona złożyła ponowny wniosek w dniu 2.10.2018 r. i decyzją Nr MOPS/4066/000250/2018 z dnia 16.10.2018 r. potwierdzono jej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na okres od dnia 2.10.2018 r. do dnia 30.12.2018 r., pomimo tego, że poprzednia decyzja potwierdzająca ww. prawo pozostawała w obrocie prawnym. Strona faktycznie powinna zostać objęta prawem do ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 16.10.2018 r.

Zgodnie z art. 54 ust. 7 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji (...) przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest: 1) dzień złożenia wniosku, 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia – chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

W sprawdzonych sprawach dotyczących przyznawania miejsca w mieszkaniach chronionych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 1 (A.T.) na wniosek strony z dnia 1.04.2019 r. Ośrodek w dniu 2.05.2019 r. wydał decyzję Nr MOPS/4064/000310/2019 kierującą ww. do mieszkania chronionego od dnia 1.04.2019 r. do dnia 31.12.2019 r., która wysłana została dopiero w dniu 17.05.2019 r., a doręczona Stronie w dniu 22.05.2019 r.

Podobnie jak w przypadku zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego Ośrodek winien dostarczyć Stronie sporządzoną decyzję bezzwłocznie, ponieważ zgodnie z treścią art. 110 § 1 k.p.a. organ administracji

publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

2. W sprawie nr 2 (S.K.) zakończonej decyzją MOPS/4064/000339/2019 z dnia 10.06.2019 r. kierującą do mieszkania chronionego na okres od 10.06.2019 r. do 31.08.2019 r. (na wniosek z dnia 7.06.2019 r.) błędnie ustalono dochód Strony, mimo iż w aktach sprawy znajdowały się dokumenty (zaświadczenie z ZUS z dnia 20.02.2019 r.) potwierdzające potrącenia komornicze z pobieranej przez Stronę emerytury. Za dochód przyjęto emeryturę w kwocie 1 422,73 zł, która została pomniejszona o wysokość potrąceń komorniczych w kwocie 520,41 zł na podstawie przedłożonego przez stronę przekazu pocztowego. W aktach sprawy brakowało decyzji ZUS o wysokości przyznanej emerytury.

Powyższe jest niezgodne z art. 107 ust. 5 b pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, gdyż sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową należy ustalać na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz dokumentów określonych w art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej, tj. m.in. decyzji właściwego organu w sprawie renty, emerytury.

Natomiast zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, za dochód uważa się sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: 1) miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych; 2) składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; 3) kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

Decyzją Nr MOPS/4064/000418/2019 z dnia 12.07.2019 r. w związku z uzyskaniem (w dniu 27.06.2019 r.) informacji o wysokości pobieranego świadczenia z ZUS (za czerwiec 2019 r.) zmieniono od 1.07.2019 r. odpłatność Strony za pobyt w mieszkaniu chronionym. Mając na uwadze powyższe odpłatność Strony za okres od 10.06.2019 r. do 30.06.2019 r. została ustalona w oparciu o nieprawidłowo ustalony dochód.

3. W decyzjach Nr MOPS/4064/000310/2019 z dnia 2.05.2019 r. (sprawa nr 1 A.T.), Nr MOPS/4064/000339/2019 z dnia 10.06.2019 r. i Nr MOPS/4064/000418/2019 z dnia 12.07.2019 r. (sprawa nr 2 S.K.) oraz Nr MOPS/4064/000379/2019 z dnia 8.07.2019 r. (sprawa nr 3 A.K.) dotyczących skierowania do mieszkań chronionych i ustalających odpłatność za pobyt w tych mieszkaniach powołano nieobowiązującą Uchwałę Rady

Miejskiej Wałbrzycha w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

Zgodnie z art. 107 k.p.a. – prawidłowa podstawa prawna decyzji powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw jej wydania, czyli przepisów prawa materialnego, prawa ustrojowego oraz prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego oraz z powołaniem jego źródła publikacji.

W sprawdzonych sprawach dotyczących kierowania i ustalania odpłatności za korzystanie z zajęć w dziennym domu pomocy, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawach nr 1 (J.M.) i nr 2 (M.M.) na wnioski Stron z dnia 11.01.2019 r. decyzje kierujące (Nr MOPS/212000/12/2019 i Nr MOPS 212000/13/2019) do dziennego domu pomocy wydane zostały w dniu 24.01.2019 r. na okres od 1.01.2019 r. do 31.12.2019 r.

Przyznanie pomocy od daty wcześniejszej niż faktyczna data złożenia wniosku przez stronę powinno mieć uzasadnienie w udzieleniu tej formy pomocy z urzędu – zgodnie z art. 102 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. Ponadto w aktach spraw nie udokumentowano pisemnie faktu przyznania pobytu w dziennym domu pomocy za okres poprzedzający złożenie wniosku o przyznanie pomocy w tej formie, zgodnie z obowiązującą na podstawie art. 14 k.p.a. zasadą pisemności postępowania administracyjnego.

2. W sprawie nr 2 (A.P.) osobie korzystającej z dziennego domu pomocy (w okresie od 8.07.2018 r. do 31.12.2018 r. na podstawie decyzji Nr MOPS/212000/000074/2018 z dnia 14.08.2018 r.) w związku ze zmianą kryterium dochodowego od 1.10.2018 r. nie została przeliczona i zmieniona od 1.11.2018 r. odpłatność Strony za pobyt w placówce z 20% wartości świadczenia do 15%.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych (wydane na podstawie art. 9 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej) weszło w życie z dniem 1 października 2018 r., zatem Ośrodek winien zweryfikować odpłatność każdej osoby, której przyznane zostały świadczenia niepieniężne uwzględniając nowe kryteria dochodowe.

W sprawdzonych sprawach dotyczących organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. We wszystkich sprawdzonych decyzjach dotyczących przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie wskazywano szczegółowo zakresu usług, jaki został określony w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.).

W § 2 powyższego rozporządzenia szczegółowo wskazano rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych dostosowanych do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. W decyzjach przyznających pomoc w powyższej formie należało, zatem wskazać zgodnie z § 2 rozporządzenia rodzaje specjalistycznych usług, jakie będą świadczone osobie.

2. W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji dotyczących przyznawania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi nie przywoływano szczegółowych zapisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Analogicznie jak w sprawie dotyczącej przyznania pobytu w mieszkaniu chronionym podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego oraz z powołaniem jego źródła publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu tj. zgodnie z art. 107 § 1 i § 3 k.p.a.

W sprawdzonych sprawach dotyczących kierowania i ustalania odpłatności za korzystanie z zajęć w Środowiskowym Domu Samopomocy, stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. W sprawach nr 1 (A.Dz.) i nr 3 (K.P.) na wnioski Stron odpowiednio z dnia 14.08.2019 r. i z dnia 24.01.2019 r. decyzje kierujące do środowiskowego domu samopomocy wydane zostały od pierwszego dnia miesiąca, w którym został złożony wniosek.

Analogicznie jak w przypadku skierowania do dziennego domu pomocy przyznanie pomocy od daty wcześniejszej niż faktyczna data złożenia wniosku przez stronę powinno mieć uzasadnienie w udzieleniu tej formy pomocy z urzędu – zgodnie z art. 102 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. W aktach spraw również nie udokumentowano pisemnie

faktu przyznania pobytu w środowiskowym domu samopomocy za okres poprzedzający złożenie wniosku o przyznanie pomocy w tej formie, zgodnie z obowiązującą na podstawie art. 14 k.p.a. zasadą pisemności postępowania administracyjnego.

W sprawdzonych sprawach dotyczących dożywiania dorosłych, stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W sprawie nr 2 (D.S.) decyzją nr MOPS/4063/003498/2018 z dnia 15.05.2018 r., analogicznie jak w sprawie dotyczącej zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, przyznane stronie na miesiąc maj 2018 r. świadczenie zostało wypłacone przed doręczeniem decyzji administracyjnej i jej uprawomocnieniem się. Na powyższe wskazuje zawarty pod pouczeniem decyzji zapis o treści: „*Wypłata realizowana na konto bankowe. Ustalono terminy wypłat w dniach: 2018/05/28, 2018/06/27, 2018/07/27, 2018/08/28.*” Strona decyzję przyznającą pomoc odebrała dnia 30.05.2018 r., a przekazanie środków przez MOPS nastąpiło w dniu 28.05.2018 r.

W sprawie nr 3 (M.Z.) decyzja nr MOPS/4063/000866/2019 z dnia 17.01.2019 r., analogicznie jak w wyżej omówionej sprawie oraz w sprawie dotyczącej zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, przekazano do wypłaty przyznane na miesiąc styczeń 2019 r. świadczenie przed doręczeniem decyzji administracyjnej i jej uprawomocnieniem się. Strona decyzję przyznającą pomoc odebrała dnia 25.01.2019 r. Świadczenie zaś zostało wypłacone przez MOPS w dniu 24.01.2019 r., co potwierdza zapis zawarty w decyzji o treści: „*Wypłata realizowana na konto bankowe. Ustalono termin wypłaty w dniach: 2019/01/24, 2019/02/21, 2019/03/21*”.

Zgodnie z art. 110 § 1 k.p.a. organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej. W podstawie prawnej decyzji nie przywołano art. 108 § 1 k.p.a., który stanowi, że decyzji, od której służy odwołanie, może być nadany rygor natychmiastowej wykonalności, (...) ze względu na (...) wyjątkowo ważny interes strony (...). Z dniem nadania rygoru decyzja wywołuje skutki prawne i dopiero wtedy możliwe jest rozpoczęcie jej realizacji. Ośrodek nie mógł, zatem przekazać świadczenia do wypłaty przed doręczeniem decyzji i jej uprawomocnieniem się, co uczynił.

2. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących pomocy w formie świadczenia pieniężnego z programu dożywiania na zakup posiłku lub żywności w rozstrzygnięciu decyzji nie przywoływano okresu, na jaki przyznaje się zasiłek. Decyzje zawierały zapis

następującej treści: „przyznać świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności w ramach programu wieloletniego (...) w kwocie (...) zł miesięcznie”, co jest niezgodne z art. 107 §1 pkt. 5 k.p.a. Rozstrzygnięcie decyzji musi być sformułowane w sposób jasny i precyzyjny, a nie, co najwyżej pośrednio wynikać z uzasadnienia czy pouczenia decyzji. Winno być sformułowane w taki sposób, aby nie budziło wątpliwości i pozwalało na wykonanie decyzji.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- a) zatrudnienie na stanowisku starszego specjalisty pracy socjalnej osób, które nie posiadają odpowiednich kwalifikacji,
- b) błędne ustalenie dochodu w sprawie dot. przyznania zasiłku okresowego, pobytu w mieszkaniu chronionym,
- c) realizacja świadczenia przed doręczeniem decyzji przyznającej pomoc w formie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, pobytu w mieszkaniu chronionym, świadczenia pieniężnego na zakup żywności,
- d) błędne ustalenie okresu potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej,
- e) ustalenie dochodu w oparciu o niewłaściwe dokumenty w przypadku udzielonej pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym,
- f) w decyzjach dotyczących:
 - przyznania pomocy w formie pobytu w mieszkaniach chronionych przywołanie nieobowiązującej Uchwały Rady Miejskiej Wałbrzycha w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych,
 - przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi brak przywołania szczegółowych zapisów rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych,
 - przyznających pomoc w formie świadczenia pieniężnego z programu dożywiania na zakup posiłku lub żywności w rozstrzygnięciu decyzji nie wskazywano okresu, na jaki przyznano zasiłek,
- g) przyznawanie miejsca pobytu w dziennym domu pomocy i środowiskowym domu samopomocy od daty wcześniejszej niż faktyczna data złożenia wniosku przez stronę,
- h) brak przeliczenia odpłatności strony za pobyt w dziennym domu pomocy w związku ze zmianą kryterium dochodowego od 1.10.2018 r.,

- i) w decyzjach dotyczących przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi brak wskazania szczegółowego rodzaju specjalistycznych usług opiekuńczych.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. Na stanowisku starszego specjalisty pracy socjalnej zatrudniać osoby, które ukończyły studia wyższe nadające uprawnienia do wykonywania zawodu pracownika socjalnego lub posiadające dyplom pracownika socjalnego i specjalizację II stopnia w zawodzie pracownik socjalny.

Podstawa prawna: art. 116, art. 156 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), art. 5 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 48, poz. 320), rozporządzenie z dnia 18 marca 2009 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (t. j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1786 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Za dochód przyjmować sumę miesięcznych przychodów z miesiąca poprzedzającego złożenie wniosku lub w przypadku utraty dochodu z miesiąca, w którym wniosek został złożony, bez względu na tytuł i źródło ich uzyskania, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, pomniejszoną o: miesięczne obciążenie podatkiem dochodowym od osób fizycznych; składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ubezpieczenia społeczne określone w odrębnych przepisach; kwotę alimentów świadczonych na rzecz innych osób.

W związku powyższym w sprawie nr 4 (T.B.) zasiłek okresowy przyznany na okres od 1.10.2018 r. do 31.10.2018 r. należy niezwłocznie wyrównać stronie o kwotę 147,30 zł.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Decyzje administracyjne w sprawach pomocy społecznej realizować po ich doręczeniu. Doręczenie wydanej w sprawie decyzji winno nastąpić niezwłocznie po jej wydaniu.

Podstawa prawna: art. 110 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.)

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji przyznawać na okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest: 1) dzień złożenia wniosku, 2) w przypadku udzielania świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia – chyba, że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym.

Podstawa prawna: art. 54 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1373 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Sytuację osobistą, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustalać m.in. na podstawie decyzji właściwego organu rentowego w sprawie renty lub emerytury oraz zaświadczenia albo oświadczenia o wysokości wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia zawierającego informacje o wysokości potrąconej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składki na ubezpieczenie chorobowe.

Podstawa prawna: art. 107 ust. 5b pkt 4 i 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

6. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób rzetelny, w podstawie prawnej przywoływać dokładnie wszystkie przepisy prawa, które legły u podstawy ich wydania, a rozstrzygnięcie decyzji formułować jasno i jednoznacznie. W decyzjach wskazywać aktualne i mające zastosowanie publikatory aktów prawnych z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu.

W decyzjach przyznających świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności z programu dożywiania wskazywać okres, na jaki pomoc została przyznana.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).

Termin realizacji: na bieżąco.

7. Datę rozpoczęcia realizacji pomocy w formie świadczeń niepieniężnych ustalać z uwzględnieniem wniosku osoby zainteresowanej, jej przedstawiciela ustawowego albo innej osoby, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego, a także pomocy przyznanej z urzędu. Pisemnie utrzymywać w aktach, w formie protokołu lub

podpisanej przez stronę adnotacji, fakt realizowania pomocy za okres poprzedzający złożenie wniosku o przyznanie świadczeń.

Podstawa prawna: art. 102 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.), art. 14 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

- 8 Przeliczenia kwoty odpłatności za pobyt w dziennym domu pomocy dokonywać również w związku ze zmianą kryteriów dochodowych tj. od miesiąca następującego po miesiącu wejścia w życie rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych (ogłoszonego w związku art. 9 ust. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej).

Mając na uwadze powyższe w sprawie nr 2 (A.P.) kwotę nadpłaty wynikającą z braku przeliczenia odpłatności za usługi świadczone w dziennym domu pomocy w okresie od 1.11.2018 r. do 31.12.2018 r. należy zwrócić Stronie niezwłocznie.

Podstawa prawna: rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1358), art. 9 ust. 7, 8a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

9. W decyzjach administracyjnych przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi wskazywać rodzaj usług zgodny z rozporządzeniem w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Podstawa prawna: § 2 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r., poz. 1507 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego

we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tut. Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO


ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Pan Roman Szełemej
Prezydent Miasta Wałbrzych
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontrola i Nadzór w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej


Ewelina Zygmunt



